

Stichting Kunst & Historisch Bezit

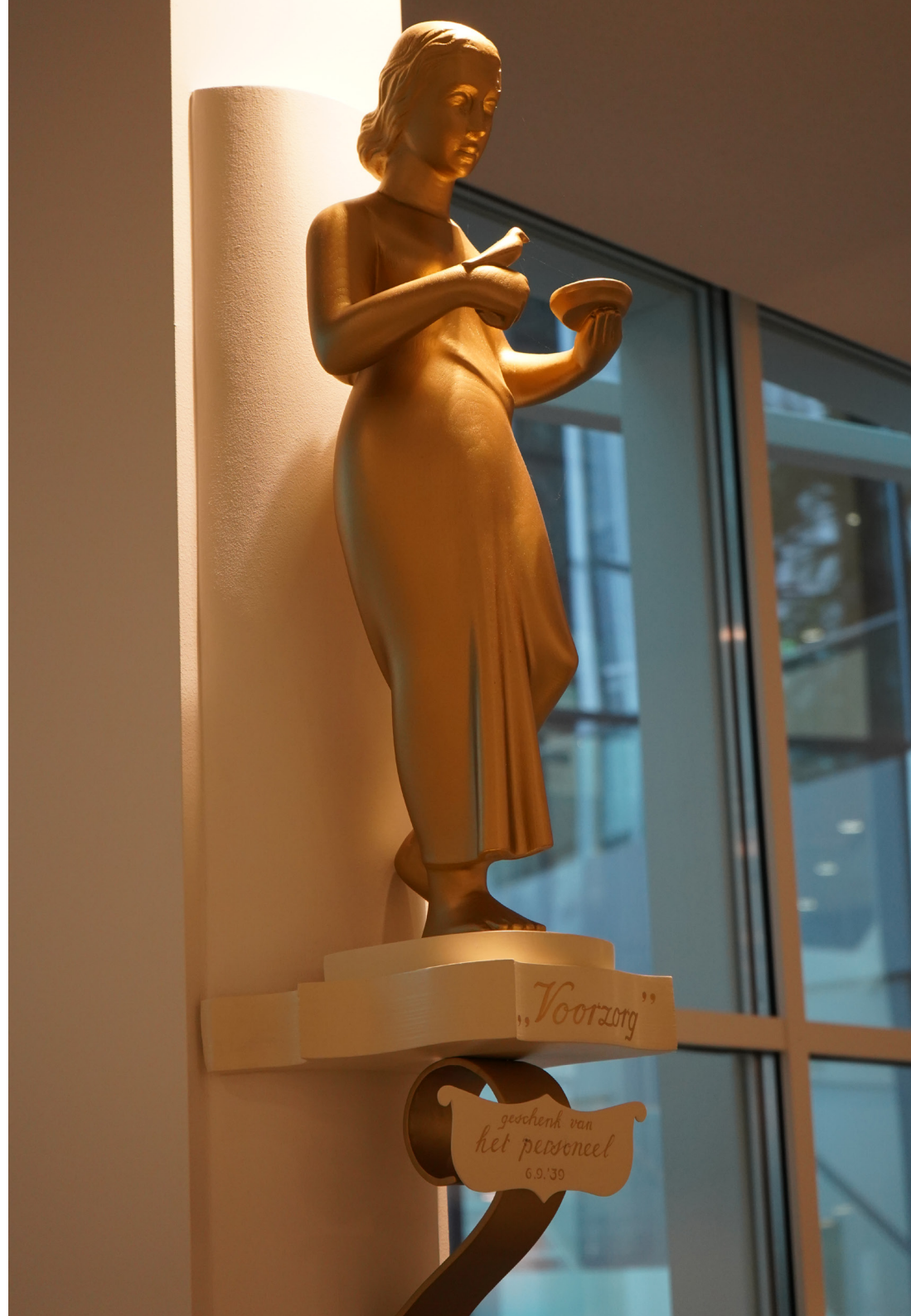
Jaarverslag 2019

Inleiding

De Stichting Kunst & Historisch Bezit ASR Nederland helpt de historie van a.s.r. te behouden. Die historie begint in 1720 met de oprichting van de 'N.V. Maatschappij van Assurantie, Discontering en Beleening der Stad Rotterdam Anno 1720'. Die historie bepaalt mede wie wij nu zijn. Daarom is het van belang om ons historisch bezit – en ook de kunst die in de loop der jaren is verkregen – goed te bewaren. Daarnaast wil de Stichting door goed gebruik van de kunstcollectie bijdragen aan een inspirerende werkomgeving voor de medewerkers.

Highlights in 2019

- Voorbereidingen voor de tentoonstelling 'a.s.r. doet het, al 300 jaar'. Om de tentoonstelling aan te vullen met bijzondere items zijn er bruiklenen aangevraagd bij diverse musea en instellingen.
- Integratie van de kunstcollectie van Generali. De hele collectie is van een extern depot verhuisd naar ons depot in Utrecht, opgehangen in depot en geregistreerd in de database.
- Diverse aankopen en rondleidingen.

Organisatie

Samenstelling bestuur

Jos Baeten, voorzitter

Arnoud Daan, penningmeester

Gilbert Mattu (in november 2019 toegetreden)

Astrid Melger (in oktober 2019 afgetreden)

Annette Pannekoek

Robert van der Schaaf, secretaris

Algemeen nut beogende instelling (Anbi)

De Belastingdienst heeft enkele jaren geleden de stichting de Anbi-status toegekend. Dit geeft de verplichting via een website inzicht en transparantie te geven in organisatie, beleid en verslaglegging. Het webadres van de stichting is: www.asrnederland.nl/over-asr/duurzaam-ondernemen/stichtingen-en-fondsen/stichting-kunst-en-historisch-bezit

Medewerkers

Aan de stichting zijn drie professionals verbonden die de collecties beheren en onderhouden:

- Sigrid Vegter, conservator
- Piet de Vries, beheerder
- Martien van der Heijden, archivaris (per 1 juni 2019)

Piet zou in november 2019 met pensioen gaan. Door de tentoonstelling is tot en met juni 2020 werkzaam gebleven.

Vrijwilligers

Net als in 2018 is Ton Nordeman in 2019 de enige vrijwilliger. De stichting heeft naast zijn werk aan de stamboom van a.s.r. voor de tentoonstelling veel gebruik gemaakt van alle informatie die hij voor ons via historisch onderzoek heeft gevonden.

Financiën

2019 stond in het teken van de tentoonstelling 300 jaar a.s.r. In financieel opzicht betekende dit extra personele inzet en additionele uitgaven ten opzichte van de begroting voor onderhoud en restauratie van objecten die in de tentoonstelling zijn opgenomen. Zo zijn er grotere uitgaven zijn gedaan voor het lijstwerk, onderhoud van zilver en brons en de restauratie van beelden.

Van het begrote bedrag voor aanschaf van kunst van € 20.000 is ongeveer de helft aangewend voor de aanschaf van het kunstwerk Wallflower van Rabi Koria en een muntcollage van Kevin Timmerman. In tegenstelling tot 2017 en 2018 zijn er in 2019 geen objecten verkocht. De bijdrage vanuit a.s.r. voor de activiteiten van de stichting bedraagt € 70.000.

De extra inspanningen hebben geleid tot een exploitatietekort van € 60.893 en een daling van het eigen vermogen van € 199.585 naar € 138.692. Ook voor 2020 wordt nog rekening gehouden met meer uitgaven dan inkomsten voor de stichting. Vanaf 2021 worden door a.s.r. geen personele kosten meer doorbelast aan de stichting en koerst de stichting op een sluitende begroting bij een jaar exploitatie van circa € 70.000.

Arnoud Daan, penningmeester

Als aparte bijlage bij dit jaarverslag staat het uitgebreide overzicht van de financiën.

Vorbereidingen tentoonstelling

Begin 2019 is begonnen met de voorbereidingen voor een grote tentoonstelling over de 300-jarige geschiedenis van a.s.r. De stichting heeft hiervoor samengewerkt met de afdeling Communicatie en het team Evenementen en het evenementenbureau Buro NSign.

In het eerste kwartaal van 2019 hebben wij een selectie gemaakt van circa 1000 items uit de omvangrijke collectie historisch bezit en archief van in totaal minimaal 20.000 stuks. Deze selectie betrof verschillende topstukken uit de collectie en heel diverse soorten werken zoals: schilderijen, beelden, affiches, reclameflyers, archiefstukken, rekenapparaten, etc. Het ging hierbij om de meest bijzondere items wat betreft kunsthistorische en historische waarde. Daarnaast zijn er ook veel leuke of heel opvallende items geselecteerd. Ongeveer 8000 items zijn met behulp van onze database doorgekeken. Daarnaast zijn er nog 250 archiefdozen vol met reclamemateriaal - die alleen nog grof waren geselecteerd - verder uitgezocht. Kunstbeheerder Piet de Vries heeft hiervoor een handig systeem bedacht dat ook in het postsorteercentrum wordt gebruikt. Tijdens het uitzoeken van deze collectie zijn meteen de opvallendste items voor de tentoonstelling gefotografeerd. Ook is er nog een selectie gemaakt uit de gedigitaliseerde films in de collectie.

In het tweede kwartaal van 2019 is gestart met het maken van een tentoonstellingsconcept waarin geprobeerd werd de geselecteerde collectie aan de hand van diverse thema's te presenteren. Na verschillende presentaties en overleggen is er met dit tentoonstellingsconcept als uitgangspunt door het gebouw gelopen en zo zijn de diverse plekken (thema's) verder uitgewerkt en is er ook een route door drie verdiepingen van het gebouw gemaakt. We bleken veel ruimte nodig te hebben om alles wat bedacht werd, te tonen.

Bruiklenen

Om de tentoonstelling aan te vullen met bijzondere items zijn er bruiklenen aangevraagd bij diverse musea en instellingen:

- Museum Rotterdam: Gevelsteen Oude Hoofdpoort 1720 met wapen Rotterdam.
- Deze bruikleen is voor minimaal 5 jaar.
- Centraal Museum Utrecht: Beeld Adelaar van Jan Diekman en beeld Leeuw van Jan Diekman en de Grilles (haardscherm).
- Fries Scheepvaart Museum Sneek: Bronzen plaquette van de Onderlinge Brandwaarborg Maatschappij Woudsend en een zwarte glazen plaquette met het opschrift: 'Inspecteur der onderlinge Brand Waarborg Maatschappij Woudsend 1816'.
- NEHA Amsterdam: Boek Johan de Witt, De Waerdye van Lijfrenten.
- Uitvaartmuseum Tot Zover: Bodestaf van begrafenisvereniging Let op Uw Einde.
- Verbond van Verzekeraars: Emailen bord Stad Rotterdam.

In verband met de verlenging van de tentoonstelling door corona in 2020 zijn ook de bruiklenen verlengd.

Historiewand

Veel historische informatie is opgezocht uit de beschikbare literatuur en de diverse artikelen die wij bewaard hebben. Ook is er navraag gedaan bij externen over specifieke onderwerpen. De teksten op de wanden zijn door de afdeling Communicatie geschreven. Al meerdere jaren geleden is de vrijwilliger van de stichting Ton Nordeman begonnen met het maken van de stamboom van a.s.r. Er is historisch onderzoek voor nodig om hiervoor de juistheid te bepalen. Onze archivaris Martien is vanaf september Ton gaan helpen om deze stamboom te controleren en bij te werken. Dit heeft geresulteerd in de historiewand zoals deze nu in tentoonstelling is te zien.

Onderhoud

Naast het reguliere onderhoud aan de collectie, zoals de beelden buiten in de tuin, is er voor de tentoonstelling veel extra schoongemaakt en gerestaureerd. De zilveren objecten en alle bronzen plaquettes zijn schoongemaakt en gepoetst. Daarnaast is het emailen bord van het Wit-Blauwe kruis gerestaureerd. De Jugendstil-lamp uit het gebouw van De Utrecht is weer werkend gemaakt en de lampenkapjes zijn voorzien van nieuwe stof. Ook de lampen aan de bibliotheekkast zijn werkend gemaakt door onze afdeling Services.

Scans, films en foto's

Voor de prints op de wanden voor de tentoonstelling zijn meer dan 500 scans aangeleverd. Verder hebben we het Utrecht-gebouw aan het Damrak in Amsterdam laten filmen om zo ook het fraaie beeldbouwwerk binnen in het trappenhuis te kunnen laten zien aan iedereen. In het najaar zijn alle items voor de tentoonstelling bij elkaar gezocht en is beoordeeld of ze moesten worden schoongemaakt, gerestaureerd en bijvoorbeeld opnieuw ingelijst. Ook is toen de definitieve inrichting van de vitrines bepaald en gefotografeerd zodat het bij het inrichten van de tentoonstelling snel kon worden gedaan. De inhoud van de vitrine over WOII is samengesteld door Paul Metsemakers (expert Compliance) en Martien van der Heijden. Daarna zijn voor alle werken in de tentoonstelling objectteksten gemaakt. Vlak voordat kon worden begonnen met de inrichting van de tentoonstelling, zijn alle kunstwerken in het gebouw verplaatst om plek te maken voor de tentoonstelling en zijn de wanden die niet gebruikt worden voor de tentoonstelling opnieuw ingericht met belangrijke kunstwerken uit onze collectie. Op maandag 23 december is daadwerkelijk gestart met het inrichten van de tentoonstelling. Hiervoor hadden we drie weken de tijd!

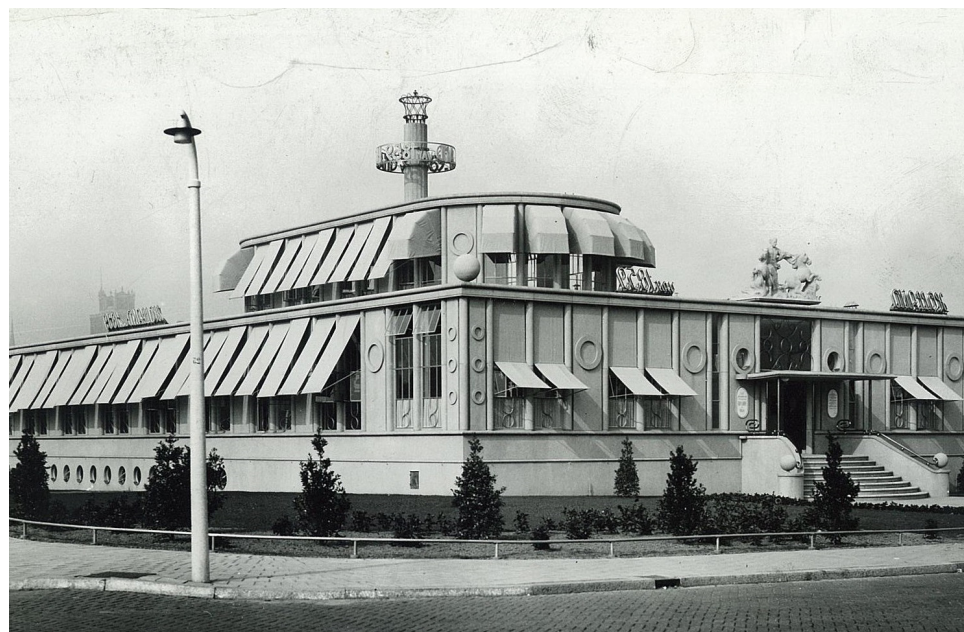
Andere werkzaamheden in 2019

Generali

In 2019 is de kunstcollectie van Generali in die van a.s.r. geïntegreerd. De hele collectie is van een extern depot verhuisd naar ons depot in Utrecht, opgehangen in depot en geregistreerd in de database. Dit gaat om 148 foto's, 14 glasobjecten en 256 grafische werken.

Een aantal foto's en glasobjecten is gepresenteerd in ons gebouw. De collectie grafische werken - genaamd 'De collectie 1870' - is opgehangen in de lange witte gang die loopt vanaf de Pits naar de afdeling Services op Paars 0. Het andere deel van deze collectie is opgehangen bij Van Kampen Groep in Hoorn. Dit is een 100% deelneming van a.s.r.

Verder is gestart met een eerste selectie van het archief van Generali. Dit is opgeschoond en er is een grove selectie gemaakt. De nieuwe archivaris heeft het selecteren en de registratie van dit archief vanaf 1 juni 2019 overgenomen.

Bezoek

De directie van het Onderwijsmuseum uit Dordrecht heeft een bezoek gebracht aan a.s.r. om te kijken naar het materiaal over het gebouw van de Holland van 1859 waar zij nu in gevestigd is.

Ook de eigenaren van het kantoorgebouw van Levensverzekering Maatschappij Utrecht in Leeuwarden zijn langs geweest om onze collectie historische foto's te bekijken.

Wij hebben een bezoek gebracht aan het voormalig Verzekeringsmuseum in Best van de heer Van Vroenhoven. Een groot deel van deze collectie is overgenomen door de stichting en wordt in 2020 verder uitgezocht. In deze collectie zitten een paar bijzondere emailen bordes van 's Hertogenbossche Brandwaarborg Maatschappij van 1841 en van A.V.S.

Restauratie

Het bijzondere kunstwerk van Emo Verkerk, een portret van kunstenaar en dichter Hendrik de Vries op een marmeren plaat, heeft een kleine restauratie ondergaan en is ter bescherming in een speciale kap van plexiglas gezet. Het kunstwerk hangt samen met een ander kunstwerk van Emo Verkerk weer in onze hal bij de Service Desk.

Historisch Archief

De doelstelling van het Historisch Archief is het bewaren, uitbreiden en beheren van de verzameling historische archiefstukken om beschrijving van de eigen bedrijfsgeschiedenis mogelijk te maken en bij te kunnen dragen aan algemeen economisch-historisch onderzoek.

Archivaris

Sinds 1 juni 2019 is Martien van der Heijden aangesteld als archivaris voor de stichting. De voornaamste taken/aandachtsgebieden zijn:

- opzetten van een digitaal bedrijfsarchief.
- het verzamelen en veiligstellen, registreren en ontsluiten van alle fysieke en digitale van belang zijnde documenten.

Digitaal bedrijfsarchief

Om te kunnen bepalen aan welke eisen en voorwaarden het te vormen bedrijfsarchief moet voldoen, zijn door de archivaris binnen de organisatie interviews gehouden met veel verschillende stakeholders waaronder het directiesecretariaat en de Ondernemingsraad. Ondanks deze interviews zal er toch, vooralsnog, een hiaat blijven in de kennis van alle geproduceerde documenten die van belang zijn voor de toekomst van onze geschiedenis. Het eisen- en wensenpakket is geformuleerd en er is een IT-businessconsultant toegewezen om de technische oplossingsrichtingen in kaart te brengen om zo een gedegen advies aan het bestuur van de stichting voor te kunnen leggen. De vorming van een digitaal historisch archief zal zoveel als mogelijk gerealiseerd worden met gebruikmaking van tools/systemen die binnen a.s.r. voor handen zijn of voor dit doel worden aangeschaft binnen de ICT-richtlijnen. Hierdoor zijn toegankelijkheid en back-up gewaarborgd. Waar mogelijk worden ook de fysieke documenten geregistreerd (soms zijn documenten zowel fysiek als digitaal aanwezig).

Fysiek archiefmateriaal

Onder andere door recente overnames/integraties van diverse maatschappijen is er veel materiaal dat beoordeeld en geregistreerd moet worden. Door de enorme omvang, ontstaan door de bestaansduur van deze maatschappijen, is daar veel tijd mee gemoeid. Er is gestart met het registreren van de archieven die door de overname van Generali aan het archief van a.s.r. zijn toegevoegd.

Bewustwording

Jaarlijks wordt er bij a.s.r. met de contactpersonen van het historisch archief aandacht gevraagd voor het verzamelen van historisch materiaal. Dan wordt ook gewezen op het belang van het conserveren van digitale informatie, die op enig moment aan het historisch archief toegevoegd zou moeten worden. Op dit moment is het een reactief proces, en niet een vanzelfsprekendheid. De bewustwording dat collega's met het produceren van documenten bijdragen aan de geschiedenis van a.s.r. behoeft nog wel aandacht.

Noodzaak

Het is niet altijd op voorhand te zeggen of en wanneer een document iets bijdraagt aan de toekomst van de geschiedenis van a.s.r. Maar de noodzaak van registreren en conserveren blijkt onder meer uit de documenten in de tentoonstelling van de zogenaamde 'Joodse Polissen' uit de Tweede Wereldoorlog. a.s.r. wordt nog regelmatig gevraagd om hierover informatie te verstrekken aan instanties die de belangen van de nabestaanden behartigen.

2020

In 2020 zal de nadruk liggen op het realiseren van een digitaal bedrijfsarchief, het aanschaffen of gebruikmaken van een systeem dat voldoet aan het eisen- en wensenpakket. Daarnaast zal de basis worden gelegd voor de te selecteren documenten, het vastleggen van verantwoordelijkheden en de bijbehorende procedures. Hiermee wordt geborgd dat juiste documenten worden veiliggesteld voor de toekomst en kunnen worden ontsloten en dat zo onze geschiedenis wordt bewaard.

+ VERANDERING DER SURINAAMSCH E INSECTEN.
DE IV. AFBEELDING.

Dit Kruid werd in America *Manihot* en *Manjot*, en het brood, dat uit de wortel van dit kruid werd gemaakt, *Cassava* genaamt, het waft 8 à 9 voet hoogs, heeft een roode stam ofte steel; om dit kruid te vermengvuldigen, zo spijdt men met het zuiker-riet doet, een jaar daar na gebruikt men de wortel om brood daar af te maken, gelyk in het volgende blad Fig. 5. te zien is.

Deze bruine haringe Ruple heb ik Anno 1700. in Juny op dit kruid gevonden, etende deszelfs bladen, waer meede ik hem tot den 12. Juny gelyk heb, wanneer hy in een Popperje veranderde, gelyk een op het blad hangt: den 1. Juli kwam zodanig een wit en bruin gevlekt Cappelletjen daar uit te voorschijn, waar van ik een menigte in de Cassava akkers van den Heer van Vreedenburg hebbe zien vliegen, alwaar ik ook deze verandering waargenoomen heb.

Tot vercieringe van het blad heb ik nog een jonge *Sauvegard* op de *Cassava* steel gezet, sy worden zo groot als een Crocodil 10 à 14 voet lang, sy leven van doode beesten, dog vallen geen leevendige menschen aan, gelyk de Crocodillen, de wyfjens leggen eijeren, waar toe te een gat in het zand maaken aan den oever der rivieren, daar de zon dezelve uitbroeit; de Indianen eeten de eijeren, welke zo groot zyn als Kalkoenen eijeren, maar wat langwerpiger. De *Sauvegarden* leeven op het land en in het water, als zy geen dood beest of visch vinden, zo eeten ze mieren en vliegen. Van diergelyke Gediertens zoude nog een geheel werk konnen volgen, wanneer ik zie, dat dit Werk van de Liefhebbers bemind en wel getrokken word.

Verscheide zyn de gewassen, uit welkers wortel in America de Inwonderen brood bakken: uit de juca folis Aloe, gelyk Adonis in horto Janefino no getuygt; uit een vrede sorte van Arum, gelyk ik in myn pyralidia botanica hebbe, welke Arum my had mede gedelt de Heer Naffi, daar by voegende dat uit deszelfs wortel mede een brood voor de Indianen gemaakt wort, welke Arum als wach in de Antwerpsche Medecyn boef wafte, de Manihot selynt wel die geen te woenen, die het meeste brood in West Indien uitlegert, verscheide benamingen heeft dit gewas, als Manihot Hevevi, juca de Cassavi, J. B. Hiucca five Mandioca ex qua Cassavi Perkinoni, Manihot indorum five juca folis cannabini B. Pin. Ricinus minor, vitium obtutu folio, caule verruculo, flore pentapetalo, albedo, ex cuius radice tuberosa fuco venenato turgida Americani panem conficunt. Sloan. Catal. plant. jamaic.

Historische Bibliotheek

Kerndoelstelling van de historische bibliotheek is het in standhouden van een bibliotheek die toonaangevend is voor werken over levensverzekeringen (en aanverwante terreinen) en het borgen van de toegankelijkheid van die collectie. Er zijn in het afgelopen jaar geen mutaties geweest op de collectie. De toegankelijkheid van de collectie is geborgd doordat collectiedelen sinds 2014 in bruikleen zijn gegeven aan het NEHA en de universiteitsbibliotheek Utrecht.

Een van de boeken uit de collectie wordt permanent tentoongesteld in het a.s.r.-pand. Dat is het boek: De Europese insecten, samengebonden met Over de voortteling en wonderbaerlijke veranderingen der Surinaemsche insecten van Maria Sybilla Merian uit 1730.

Kunst

De basisgedachte voor het aanleggen van de kunstcollectie is de omgeving voor medewerkers en bezoekers zo inspirerend mogelijk te maken. Kunst verhoogt de uitstraling van de verschillende ruimtes. Daarnaast vindt a.s.r. het vanuit maatschappelijke betrokkenheid belangrijk om kunst en cultuur te ondersteunen. Het profiel van de kunstcollectie bestaat uit drie thema's die aansluiten bij de positionering van a.s.r.: mens, dagelijks leven, natuur. De stichting verzamelt daarnaast een collectie hedendaagse glasobjecten. Transparantie en helderheid, zo kenmerkend voor glas, zijn ook belangrijke waarden voor a.s.r.

Kunstaankopen in 2019

Rabi Koria, *Wallflower*, olieverf op tegels, 2019.

Het werk van Rabi Koria gaat over het samenkomen van verschillende culturen, zowel in de beeldtaal die hij gebruikt als in de techniek. Door zijn unieke eigen techniek, gecombineerd met persoonlijke verhalen past zijn werk goed in onze collectie. Ook sluit het aan bij onze thema's natuur en dagelijks leven. Rabi Koria woont en werkt in Utrecht en hij was nog maar net afgestudeerd van de kunstacademie in Utrecht, toen hij de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst won. Hij komt oorspronkelijk uit Syrië, maar is al bijna zijn hele leven woonachtig in Nederland.

Op gewone witte badkamertegels schildert Rabi figuratieve en abstracte elementen in brede kwaststreken met olieverf. De actuele conflicten in het Midden-Oosten zijn belangrijke onderwerpen in zijn werk, maar daarnaast vormt ook zijn dagelijks leven een belangrijk thema. Rabi heeft een eigen handschrift ontwikkeld met een wat verborgen en persoonlijke symboliek. Hij probeert in zijn kunst zijn eigen herinneringen en identiteit vast te leggen.

Zijn werk gaat over thema's als identiteit, afkomst en politiek. Arabische elementen worden gecombineerd met graffiti. De tegeltableaus zijn puzzels vol verborgen en persoonlijke symboliek met verwijzingen naar natuur, liefde, politiek. Het werk is zowel ruimtelijk, monumentaal als kwetsbaar.

Het werk van Rabi is visueel aantrekkelijk. Met enkele verfstreken weet hij een soort vorm en bezieling te geven aan een alledaagse tegel. Ook de fragmentatie die ontstaat doordat hij met tegels werkt, is steeds erg spannend om te zien. Het zijn figuratieve en abstracte puzzelstukken waaruit hij een nieuwe compositie maakt. Zijn plezier van het schilderen en geeft zijn werk een speels karakter. Met zijn specifieke gebruik van materiaal, techniek, vorm en kleur gaat het werk over ambachtelijkheid en vakmanschap. En met die keramische tegels geeft Rabi Koria ook een geheel eigen vervolg aan een lange traditie van het maken van keramiek in Iran en Syrië.

Kevin Timmerman, *Encounter, Medusa, Harvesting, Vlammen, Dear God, 5 muntcollages*, 2019.

Kevin Timmerman is in 2019 afgestudeerd aan de kunstacademie St. Joost in Den Bosch. Hij maakte onder meer deze serie kleine collages van muntstukken. Hij is beeldend kunstenaar en edelsmid. Dat laatste is goed te zien aan hoe vakkundig en ambachtelijk deze muntcollages zijn gemaakt. Hij zaagt de verschillende munten in stukken en vijlt ze op maat zodat ze in elkaar passen. Hij voegt zo de verschillende afbeeldingen op de munten samen om een nieuw verhaal te kunnen vertellen.

Kevin Timmerman kijkt kritisch naar de wereld om hem heen. Hij vraagt zich af waarom we de bestaande systemen voor lief nemen. De gebruikelijke manier van denken probeert hij met zijn werk te ontcrachten. Het onderzoeken van het alledaagse en het ontleden en opnieuw samenbrengen, leert hem het systeem beter te begrijpen. Hij vraagt zich af waarom we de dingen doen zoals we het voorgeschoteld krijgen. Zou het niet anders kunnen? Zo bevraagt hij het huidige geldsysteem en of er niet ander, beter alternatief is.

Historisch bezit

Met de historische collecties wil de stichting het historisch bewustzijn uitdragen en een gemeenschappelijke bedrijfscultuur bevorderen. Het a.s.r.-pand maakt het mogelijk veel van het historisch bezit op een goede manier aan medewerkers en bezoekers te tonen.

De aanvulling van het bezit vindt voornamelijk plaats door objecten die door (oud-) medewerkers worden aangedragen uit hun persoonlijke verzameling. Voor deze bijdragen is het bestuur de gevers zeer erkentelijk. Het belangrijkste criterium voor het historisch bezit is de specifieke relatie van het object met (de geschiedenis van) a.s.r.

De collectie wordt beschreven, gefotografeerd en beheerd met als doel de collectie volledig toegankelijk te maken.

Communicatie

Rondleidingen

In 2019 zijn weer diverse rondleidingen gegeven, zowel langs de kunstcollectie als historisch bezit. Onder andere aan de Haastrechtsche Kunstkring, een groep gepensioneerde oud-studenten uit Utrecht, het Pensioen Uitvoering Comité en medewerkers en relaties van de Van Kampen Groep.

Communicatie

In elk nummer van het personeelsmagazine i.p. en in de a.s.r. Senior staat een artikel over een kunst- of een historisch object uit de collectie. Conservator Sigrid Vegter geeft daarbij een toelichting.

In 2019 waren dit voor i.p.:

- Nr 1: Grace, van Erwin Olaf. Op verzoek van Maurice ter Bogt
- Nr 2: Early Forms van Tony Cragg. Op verzoek van Renée ter Haar
- Nr 3: Ohne Titel van Bas Meerman. Op verzoek van Joost van Nunen
- Nr 4: Tree Trunk Bench van Jurgen Bey. Op verzoek van Esther Maas
- Nr 5: Le Jardin des Délices van Corneille. Op verzoek van Stan van Mil
- Nr 6: De Glazen Jurk van Marisja Smit. Op verzoek van Astrid Boucher

In de a.s.r. Senior:

- Maart: Houten beelden van Voorzorg en Noodlot
- Juni: Digitale animatie van Eelco Brand
- Oktober en December: aandacht voor 300 jaar a.s.r.

A.S.T.

Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

www.asrnederland.nl